

**UCHWAŁA NR XIV/126/2016
RADY MIEJSKIEJ W DOBRODZIENIU**

z dnia 21 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 dla Gminy Dobrodzień

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015r. poz. 1515 z późn.zm.) oraz art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz.163 z późn.zm.) Rada Miejska w Dobrodzieniu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 dla Gminy Dobrodzień stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dobrodzienia

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Damian Karpinski

Załącznik do Uchwały Nr XIV/126/2016
Rady Miejskiej w Dobrodzieniu
z dnia 21 marca 2016 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2016-2018
DLA GMINY DOBRODZIEŃ**

Dobrodzień 2016 r.

Na podstawie art.176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej został przygotowany Gminny Program Wspierania Rodziny jako jeden z elementów realizacji postanowień ustawy. Pierwszy taki Program w gminie Dobrodzień opracowano na lata 2013-2015. Program ten został przyjęty Uchwałą Nr XXIII/234/2013 Rady Miejskiej w Dobrodzień z dnia 15 marca 2013r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 - 2015 dla Gminy Dobrodzień i był odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy powyższą ustawą.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona praw rodziny, znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej. Zwłaszcza rodziny wielodzietne i niepełne mają prawo do szczególnej pomocy ze strony państwa.

Rodzina to podstawowe środowisko życia i wychowania dzieci, które powinno zapewnić emocjonalne bezpieczeństwo młodemu pokoleniu. Przekazuje mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność, kształtuje tożsamość i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w wychowaniu dziecka. Każda dysfunkcja rodziny, której doświadcza dziecko w sposób niekorzystny rzutuje na jego przyszłość. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Niewydolność w pełnieniu funkcji wychowawczych, przemoc w rodzinie, bezrobocie, alkoholizm, ubóstwo to główne problemy dezorganizujące życie rodziny. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb i harmonijny rozwój dzieci. Prowadzi do niepowodzeń szkolnych oraz wykluczenia społecznego. Planując różnorakie formy wsparcia rodziny należy pamiętać, aby działania i decyzje względem rodziny były spójne i podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji i ich przedstawicieli w ramach zintegrowanego systemu lokalnego, tj. pracownika socjalnego, asystenta rodziny, kuratora, policji, psychologów i pedagogów szkolnych. Pomoc rodzinie powinna koncentrować się na wzmocnieniu i odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania i wypełniania swoich ról i funkcji. Rodzina, która właściwie wypełnia swoją funkcję wychowawczą, korzystnie wpływa na jakość młodego pokolenia, jego prawidłowy rozwój emocjonalny i intelektualny. Stąd założeniem programu jest wsparcie rodziny naturalnej na wczesnym etapie i eliminowanie niekorzystnych sytuacji problemowych, tak aby dziecko opuszczając własną rodziną zostało w pełni przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. W działaniach tych należy kierować się przede wszystkim dobrem dzieci, troską o ich harmonijny rozwój, ochroną przysługujących im praw oraz dobrem rodziny, która jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci.

DIAGNOZA

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2015r. objął szeroko rozumianym wsparciem 776 osób z 283 rodzin. Rodziny te dotknięte były między innymi ubóstwem (131 rodzin), potrzebą ochrony macierzyństwa (12 rodzin), bezrobociem (81 rodzin), niepełnosprawnością (92 rodziny), długotrwałą lub ciężką chorobą (73 rodziny), bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (35 rodzin), alkoholizmem (6 rodzin). Ponadto tut. OPS objął pomocą 24 rodziny niepełne oraz 55 rodzin wielodzietnych wychowujących 3 i więcej dzieci.

W wielu rodzinach objętych pracą socjalną lub nadzorem kuratorów sądowych występują liczne problemy w opiece nad dziećmi, takie jak zaniedbywanie nauki, nie realizowanie obowiązku szkolnego, zagrożenie demoralizacją, niska samoocena, złe warunki socjalno-bytowe, problem uzależnienia rodziców od alkoholu, różne rodzaje przemocy w rodzinach. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla tych rodzin, może powodować potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz rodzinom/rodzicom biologicznym dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej udzielane jest wsparcie asystenta rodziny. Jego głównym zadaniem jest udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, rozwiązywaniu różnych problemów, kształtowaniu prawidłowych wzorców rodzicielskich mających na celu zapewnienie właściwej opieki i wychowania dzieci, motywowaniu do aktywności zawodowej i społecznej, a także udzielenie wsparcia dzieciom. Ponadto asystent rodziny podejmuje działania na rzecz rodzin biologicznych, mające na celu umożliwienie powrotu dzieci z pieczy zastępczej. W minionym 2015r. na terenie gminy Dobrodzień asystenturą objętych było 14 rodzin, w których łącznie wychowywało się 38 dzieci w wieku od niespełna 1 do 18 roku życia. Natomiast w pieczy zastępczej przebywało 4 dzieci, z tego 3 z ich w rodzinach zastępczych oraz 1 dziecko w placówce opiekuńczo-wychowawczej, tj. domu dziecka.

Z danych Zespołu Kuratorskiej Rejonowej Służby Sądowej w Oleśnie wynika, iż w 2015 roku na terenie gminy Dobrodzień kuratorzy pełnili 19 nadzorów nad osobami nieletnimi, 15 spraw związanych z ograniczeniem władzy rodzicielskiej oraz 5 przypadków z problemem alkoholowym.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, na terenie gminy Dobrodzień działa Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grupy robocze powołane do udzielania pomocy ofiarom szeroko rozumianej przemocy. W 2015r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 10 nowych Niebieskich Kart, przy czym procedura toczy się do nadal łącznie w 16 przypadkach rodzin, w których wychowuje się łącznie 25 małoletnich dzieci. W ramach powyższej procedury członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podejmują różne działania mające na celu zapewnienie pomocy wszystkim członkom rodzin, m. in. wnioskuje o wgląd w sytuację rodziny, kierują wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, proponują skorzystanie z porad psychologicznych, współpracują z dzielnicowymi, placówkami oświaty, zdrowia, itd.

Osoby z niepełnosprawnością, zwłaszcza dzieci niepełnosprawne, mają możliwość uczestnictwa w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy w Sowczycach, który oferuje swoim uczestnikom szeroką ofertę terapeutyczną, m. in. z zakresu samodzielnego funkcjonowania, rozbudzania ciekawości świata, usprawniania ruchowego, terapii zajęciowej, poradnictwa psychologicznego, treningu umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, edukacji zdrowotnej, współpracy z rodziną – rodzicami i opiekunami podopiecznych. Wszystkie zajęcia odbywają się z wykorzystaniem profesjonalnej kadry, sal i pomieszczeń dostosowanych do osób niepełnosprawnych, wyposażonych w specjalistyczny sprzęt rehabilitacyjny, edukacyjny i terapeutyczny. Na dzień 31.12.2015r. 8 osób z niepełnosprawnością z gminy Dobrodzień uczestniczyło w zajęciach ŚDS w Sowczycach. Nadmienić należy, że placówka zapewnia transport wszystkich osób, przy czym gmina Dobrodzień partycypuje w kosztach przejazdu osób pochodzących z tut. gminy.

I. CEL GŁÓWNY

Stworzenie spójnego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem w Gminie Dobrodzień.

II. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Koordynacja działań instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz dobra dziecka.
2. Zapewnienie stabilizacji i bezpieczeństwa socjalnego rodzin.
3. Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.
4. Zapobieganie występowaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach.

III. GŁÓWNE DZIAŁANIA PROGRAMU

1. Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działających na rzecz rodziny.
2. Doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i organizacji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.
3. Udział w szkoleniach, konferencjach i seminariach promujących wartość rodziny. Organizowanie przez placówki oświatowe cykli szkoleń, wykładów, prelekcji dla dzieci i młodzieży oraz rodziców z zakresu profilaktyki zapobiegania uzależnieniom, cyberprzemocy, agresji i radzenia sobie ze stresem.
4. Udzielanie rodzinom pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych. Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników MGOPS Dobrodzień.
5. Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci tego wymagających w przedszkolach, żłobku, szkołach podstawowych i gimnazjum w ramach programu pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.
6. Pomoc żywnościowa w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 dla najbardziej potrzebujących mieszkańców z terenu gminy.
7. Wspieranie i promocja uczniów zdolnych w formie stypendiów naukowych, udzielanie pomocy w formie stypendiów socjalnych, zasiłków szkolnych oraz wyprawek szkolnych.
8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, m. in. Stowarzyszeniem Dobrodzień Potrzebującym, stowarzyszeniami wiejskimi.

9. Podejmowanie działań zapobiegających umieszczeniu dziecka/dzieci w pieczy zastępczej w szczególności poprzez wsparcie rodziny naturalnej we własnym środowisku, zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, a także umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

10. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz uzależnieniom poprzez stosowanie procedury Niebieskiej Karty oraz działanie Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

11. Podejmowanie działań mających na celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi, pozbawionymi opieki.

12. Udział w programach profilaktycznych, terapeutycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży, a także uczestnictwo w projektach Unii Europejskiej wspierających rozwój dziecka.

13. Umożliwianie dzieciom wypoczynku w formie kolonii, wycieczek, wyjazdów, imprez lokalnych. Prowadzenie zajęć w świetlicach szkolnych, wiejskich oraz przy domu kultury.

14. Współfinansowanie placówek wsparcia dziennego (np. świetlice), partycypowanie w kosztach dojazdu osób z niepełnosprawnością na zajęcia do Środowiskowego Domu Samopomocy, zabezpieczenie środków na pobyt dziecka/dzieci w pieczy zastępczej.

15. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, dydaktyczno-wyrównawczych i kół zainteresowań dla uczniów z trudnościami. Udzielanie wsparcia pedagogicznego i psychologicznego uczniom.

16. Realizacja programów prozdrowotnych, typu „Szlanka mleka”, „Owoce w szkole”.

17. Wykorzystanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej.

18. Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie.

19. Zapewnienie pomocy rodzinom z problemem niepełnosprawności lub długotrwałej choroby.

20. Zapewnienie konsultacji psychologicznych oraz porad prawnych jako poradnictwa specjalistycznego.

21. Współpraca wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny i dzieci.

IV. ZASOBY

Lokalny system opieki nad dziećmi i rodzinami obejmuje:

1. Samorząd lokalny;
2. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
3. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
5. Placówki Oświatowe, Zespół Szkolno-Przedszkolny Szkół i Przedszkoli;
6. Dobrodzieński Ośrodek Kultury i Sportu;
7. Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej (Ośrodki Zdrowia, Caritas);
8. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia;
9. Parafie.

V. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone ubóstwem, problemem uzależnień, dotknięte przemocą oraz rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Dobrodzień, a także rodziny biologiczne dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- stworzenie skutecznego gminnego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka,
- poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa socjalnego rodzin,
- wzrost umiejętności prawidłowego wypełniania ról i funkcji przypisanych rodzinie,
- poprawa sytuacji dziecka i rodziny.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

- środki własne gminy;
- dotacje z budżetu państwa;
- inne środki pozabudżetowe pozyskiwane z różnych źródeł.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

Wszelkie działania podejmowane w celu realizacji niniejszego programu będą podlegały monitoringowi i ewaluacji. Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych od podmiotów realizujących poszczególne badania. Przedmiotem ewaluacji będzie analiza i ocena skuteczności podejmowanych działań.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrodzieniu jako koordynator Programu, co roku do dnia 31 marca będzie przedstawiał Radzie Miejskiej w Dobrodzieniu roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawiał potrzeby związane z jego realizacją.

IX. PODSUMOWANIE

Niniejszy program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 dla Gminy Dobrodzień zakłada tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie tej gminy oraz poprawy jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinom będą stwarzane możliwości samodzielnego zmięczenia się ze swoimi problemami, co zwiększy ich szanse na prawidłowe funkcjonowanie we własnym środowisku. Program ma także na celu stworzenie poczucia odpowiedzialności oraz sprawić, by rodziny same wykorzystując własny potencjał i zasoby rozwiązywały swoje problemy, a tym samym wychodziły z kryzysu, w jakim się znalazły. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji programu jest ścisła współpraca wszystkich instytucji i podejmowanie skoordynowanych działań na rzecz rodzin z terenu gminy Dobrodzień.